

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/149/2018
Identifikačné číslo spisu: 6018200238
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6018200238.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne R. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. S. XXX, G., proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností Banská Bystrica, so sídlom Tr. SNP 75, Banská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2018/2863/VAL z 12. marca 2018, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 30Sa/6/2018-37 z 23. augusta 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného z a m i e t a .

Žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom, č. k. 30Sa/6/2018-37 z 23.08.2018 Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností Banská Bystrica č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2018/2863/VAL z 12.03.2018 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Rozsudok odôvodnil tým, že v prejednávanej veci sa posudkový lekár pobočky a posudkový lekár ústredia nezhodli na závere o miere funkčnej poruchy žalobkyne (70 % a 50 %), a zároveň ani na určení rozhodujúceho ochorenia. Zmena v určení rozhodujúceho ochorenia bola posudkovým lekárom žalovaného určená bez bližšieho odôvodnenia. Podľa názoru krajského súdu aj keď nie je sporné, že žalobkyňa je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, závery posudkových lekárov sú nepreskúmatelne, pretože nie je zrejmé, ako konkrétne posudkoví lekári vyhodnotili lekárske nálezy, keď každý z nich dospel po vyhodnotení tých istých lekárske nálezov k odlišnému záveru o rozhodujúcom zdravom postihnutí a o miere funkčnej poruchy. Posudkový lekár ústredia vyhotovil lekársky posudok bez prítomnosti žalobkyne s tým, že nemal pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predložených lekárske nálezov. Keďže posudkový lekár žalovaného vyhodnocoval tie isté lekárske nálezy a vyhodnotil ich odlišne ako posudkový lekár orgánu verejnej správy 1. stupňa

(pobočky), podľa názoru krajského súdu bolo potrebné podrobnejšie vysvetliť, prečo došlo k zmene v určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktorého dôsledky sa mali posúdiť pri rozhodovaní o nároku žalobkyne na prípadné peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP, a aj k zmene v určení miery funkčnej poruchy. V takomto prípade bolo podľa názoru krajského súdu na mieste vyhodnotiť zdravotný stav aj za prítomnosti posudzovanej osoby. Žalobkyňa sa nepochybné pohybuje za pomoci ortopedickej pomôcky - francúzskej barly. Z preskúmaného rozhodnutia žalovaného (aj orgánu verejnej správy prvého stupňa) podľa názoru krajského súdu nevyplýva preskúmateľný záver o tom, prečo žalobkyňa nespĺňa podmienku na žiadaný peňažný príspevok. Na jednej strane je s odkazom na lekárske závery konštatovaná samostatnosť chôdze s tým, že žalobkyňa je schopná prejsť väčšiu vzdialenosť, na druhej strane je konštatované, že sa pohybuje s pomocou francúzskej barly v sprievode inej osoby. V rozhodnutí preto podľa krajského súdu absentuje preskúmateľný záver o schopnosti žalobkyne zvládnuť cestu k prostriedku verejnej hromadnej dopravy a späť, nastúpiť doň a vystúpiť na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti. Schopnosti žalobkyne v oblasti mobility vo vzťahu k žiadanému peňažnému príspevku je potrebné vyhodnotiť v kontexte lekárskeho a aj sociálneho posúdenia. Dodal, že v prejednávanej veci nie je zrejmé, čo je dôvodom používania ortopedickej pomôcky žalobkyne a či práve táto pomôcka kompenzuje oslabenie schopnosti žalobkyne v oblasti mobility a či za použitia tejto pomôcky je schopná používať prostriedky verejnej hromadnej dopravy samostatne. Taktiež nie je zrejmé, či prejavy iných ochorení, ktoré boli u žalobkyne diagnostikované, nie sú prekážkou jej schopnosti používať prostriedky verejnej hromadnej dopravy.

2. Proti rozsudku krajského súdu podal včasnú kasačnú sťažnosť žalovaný, v ktorej uviedol, že pokiaľ krajský súd žalovanému vytýka nedostatky, ktoré neboli obsahom žaloby, mal nariadiť pojednávanie. Nemal možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam, pre ktoré súd zrušil rozhodnutie. Posudkový lekár ústredia zistil, že neboli preukázané komplikácie cukrovky, miera funkčnej poruchy určená posudkovým lekárom prvostupňového správneho orgánu na 70 % nezodpovedala preukázanému stupňu ochorenia. Posudkový lekár ústredia v rozsahu svojich kompetencií zjednal nápravu a v odvolacom konaní odstránil chybu a za rozhodujúce ochorenie pre stanovenie miery funkčnej poruchy určil arteriálnu hypertenziu 3. stupňa ESC/ESH. Obaja posudkoví lekári považovali žalobkyňu za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom výška dosiahnutého percenta miery funkčnej poruchy nie je rozhodujúca pre posúdenie nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla pokiaľ dosahuje 50 %. Za rozhodujúce považoval, že obaja posudkoví lekári zhodne konštatovali, že žalobkyňa nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Posudkový lekár ústredia nemal pochybnosti o diagnostickom závere predloženého lekárskeho nálezu; prítomnosť žalobkyne pri posudzovaní, len preto, že lekár úradu nesprávne určil mieru funkčnej poruchy nebola potrebná. Sprievod je podľa úradu nutný pre polymorbiditu a možné kolapsové stavy pri DM. V oblasti komunikácie, orientácie a mobility nie je žalobkyňa limitovaná svojím ochorením. Ani používanie francúzskej barly ako opory pri chôdzi, ani pomoc inej fyzickej osoby (sprievod) neovplyvnili stanoviská posudkových lekárov. Uviedol, že odkázanosť na sprievodcu neznamena automaticky aj odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sa žalobkyňa s kasačnou sťažnosťou žalovaného nestotožnila a žiadala ju zamietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), preskúmal kasačnú sťažnosť a dospel k záveru, že nie je dôvodná a preto ju zamietol (§ 461 SSP).

5. Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec č. LC3/RPPnKŤZP/SOC/2017/45578-3 z. 27.11.2017, ktorým prvostupňový správny orgán nepriznal žalobkyňi peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov

ťažkého zdravotného postihnutia, a to zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

6. Kasačný súd sa stotožnil s posúdením veci krajským súdom, ktorý uviedol, že z rozhodnutí správnych orgánov nevyplýva preskúmateľný záver o nesplnení podmienky žalobkyne na peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

7. Podľa § 38 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ktorá:

- a) je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, alebo
- b) nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla a jej prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

8. Zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla na účely tohto zákona sú výdavky na pohonné látky, ktoré slúžia na jeho prevádzku, ktoré fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím využíva na pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity. (§ 38 ods. 9 veta prvá zákona č. 447/2008 Z. z.).

9. V prejednávanej veci podkladom pre rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bol komplexný posudok z 20.11.2017 a pre rozhodnutie žalovaného komplexný posudok z 05.03.2018. Prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalobkyňa sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 70%, pohybuje sa samostatne s pomocou ortopedickej pomôcky - francúzskej barley.

10. Odvolací správny orgán rovnako považoval žalobkyňu za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, aj keď iba pre 50 % mieru funkčnej poruchy. Uviedol, že sa pohybuje pomocou francúzskej barley a v sprievode inej osoby. Na základe zisteného zdravotného stavu poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla žalobkyni nebolo navrhnuté.

11. Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti:

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa, ťažkej poruchy sfinkterov alebo cystickej fibrózy s pľúcnyimi a gastrointestinálnymi prejavmi (§ 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.).

12. V kasačnej sťažnosti žalovaný uviedol, že ani pomoc inej fyzickej osoby (sprievod) neovplyvnili stanoviská posudkových lekárov; pomoc sprievodcu nemusí nevyhnutne znižovať dôstojnosť ťažko zdravotne postihnutej osoby alebo inak narúšať „rovnaký základ“ takejto prepravy s ostatnými fyzickými osobami. Uviedol, že odkázanosť na sprievodcu neznamená automaticky aj odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

13. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je

znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok, a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

14. Žalovaný uviedol, že žalobkyňa je schopná využívať prostriedky hromadnej dopravy pomocou francúzskej barly a v sprievode inej osoby. Pokiaľ však posudzovaná osoba nie je schopná využívať prostriedky hromadnej dopravy a železníc z dôvodov súvisiacich s jej postihnutím bez pomoci inej fyzickej osoby, nemožno považovať vykonávanie úkonov v rámci cestovania prostriedkami hromadnej dopravy za také, ktoré je na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami, ktoré pomoc inej osoby nepotrebujú. Už zo záznamu, vykonaného na pracovisku úradu dňa 24.10.2017 pritom vyplýva, že žalobkyňa pri výstupe a zostupe zo schodov potrebuje pomoc inej osoby a francúzsku barlu (príp. pridržiavanie sa zábradlia.

15. Na základe uvedeného ani kasačný súd nepovažoval záver žalovaného o odkázanosti žalobkyne na žiadaný peňažný príspevok za preskúmateľný, a to nielen z dôvodu, že jednotlivé komplexné posudky správnych orgánov nie sú zhodné čo do miery funkčnej poruchy žalobkyne, ale tiež z dôvodu, že v rozhodnutí žalovaného vzhľadom na jednotlivé zdravotné postihnutia a ich vzájomnú súvislosť a vplyv na mobilitu absentuje riadne odôvodnený záver, či je žalobkyňa schopná využívať prostriedky hromadnej dopravy a železníc aj bez pomoci inej fyzickej osoby na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami, ktoré pomoc inej osoby nepotrebujú.

16. Na základe uvedeného po preskúmaní spisového materiálu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju zamietol (§ 461 SSP).

17. Kasačný súd priznal úspešnej žalobkyni plnú náhradu trov kasačného konania, o výške ktorej rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 467 ods. 1 a ods. 2, § 167 ods. 1, § 175 ods. 2 SSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e príпустný opravný prostriedok.